

ВИСНОВКИ

1. В спортивній діяльності розрізняються прості та складні реакції. Останні в свою чергу розподіляються на: реакцію з вибором - диференційована реакція, реакцію з перемиканням - диз'юктивна, реакція з вибором і перемиканням - диз'юктивно - диференційована.

2. Під впливом комплексів силових вправ рухові реакції спортсменів змінюються.

2.1. Показники простої рухової реакції спортсменів під впливом силових навантажень поліпшуються. Це пов'язане з збільшенням м'язової сили та активізацією роботи м'язової системи.

2.2. Після виконання силових вправ поліпшуються показники складних рухових реакцій, але збільшується кількість помилок у реагуваннях. Тому застосовувати силові навантаження безпосередньо перед змаганням не доцільно.

2.3. На наступний день після виконання спеціалізованої розминки рухові реакції поліпшуються в порівнянні з фоновими показниками і кількість помилок в реагуваннях зменшується.

3. Недостатні силові навантаження в спортивних іграх пов'язані з негативним відношенням тренерів до цього виду підготовки.

2.3. Комплекси силових вправ варто включати в систему підготовки спортсменів. Ці вправи сприяють гармонійному розвитку та поліпшенню показників рухових реакцій спортсменів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амосов Н.М. Энциклопедия Амосова. /Н.М.Амосов. - Київ. «Здоров'я» - 2005, 820с.
2. Амосов Н. М., Бендет Я. А. Физическая активность и сердце. /Н. М Амосов, Я.А. Бендет.- Київ. «Здоров'я» - 1989. 209с.
3. Гудзь П. З. Восстановительные процессы в мышцах при тренировках с большими физическими нагрузками. // Система восстановительных средств в спорте. Всесоюзная конференция. - Киев, КГИФК. 1973. – С.7-9.
4. Платонов В. Н. Загальна теорія підготовки спортсменів в олімпійському спорті. /В.Н. Платонов.- Київ. «Олімпійська література» - 1997, 583с.
5. Зацюрский В. М., Дилин В. П. К теоретическому обоснованию современной методики воспитания быстроты движений /В.М.Зацюрский //Теория и практика физической культуры. - 1969. №6, С.23-27
6. Шварценеггер А. Новая энциклопедия бодибилдинга. /А.Шварценеггер -Г., 2005, 689с.

Сотник О.В

Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне)

АНАЛІЗ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СПОРТИВНИХ ІГОР У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті представлений аналіз контингенту студентів, які відвідують заняття з фізичного виховання і займаються спортом у ВНЗ України за останні чотири роки. Відмічена тенденція до збільшення кількості студентів, які віддають перевагу заняттям спортом, що свідчить про зріст популярності спортивної діяльності серед студентської молоді. Спостерігається збільшення відсотку кількості студентів, що займаються спортивними іграми та тенденція до зменшення кількості студентської молоді до занять іншими видами спорту. Зазначено, що 55% студентів обирають спортивні ігри: бадмінтон, баскетбол, волейбол, настільний теніс, футбол, футзал, гандбол, волейбол пляжний, теніс, регбі, софтбол, водне поло, бейсбол, стрітбол, пляжний футбол, пляжний гандбол, хокей з шайбою, американський футбол, хокей на траві. Трійку спортивних ігор, які є популярними серед студентської молоді, складають волейбол, футбол, баскетбол. Достатньо популярним є настільний теніс. За останні три роки збільшується кількість студентів, які обирають волейбол і баскетбол. Стабільними залишаються футбол, настільний теніс, гандбол, регбі. Популярними серед студентської молоді України та за кордоном залишаються ігрові види спорту, рейтинг яких залежить від історичних традицій та географічного розташування країни. Це ще раз свідчить про те, що молодь обирає такі види спорту, які є емоційними, командними, престижними у світі, а також підтверджує результати робочої групи комісії Міжнародного олімпійського комітету.

Ключові слова: студенти, фізичне виховання, спортивні ігри.

Сотник О.В. Анализ популяризации спортивных игр в физическом воспитании среди студенческой молодежи. В статье представлен анализ контингента студентов, которые посещают занятия по физическому воспитанию и занимаются спортом в ВУЗЕ Украины за последние четыре года. Отмеченная тенденция к увеличению количества студентов, которые отдают предпочтение занятием спортом, который свидетельствует о росте популярности спортивной деятельности среди студенческой молодежи. Наблюдается увеличение процента количества студентов, которые занимаются спортивными играми и тенденция к уменьшению количества студенческой молодежи к занятиям другими видами спорта. Отмечено, что 55% студентов избирают спортивные игры: бадминтон, баскетбол, волейбол, настольный теннис, футбол, футзал, гандбол, волейбол пляжный, теннис, регби, софтбол, водное поло, бейсбол, стритбол, пляжный футбол, пляжный гандбол, хоккей с шайбой, американский футбол, хоккей на траве. Тройку спортивных игр, которые являются популярными среди студенческой молодежи, складывают волейбол, футбол, баскетбол. Достаточно популярным является настольный теннис. За последние три года увеличивается количество студентов, которые избирают волейбол и баскетбол. Стабильными остаются футбол, настольный теннис, гандбол, регби. Популярными среди студенческой молодежи Украины и за рубежом остаются игровые виды спорта, рейтинг которых зависит от исторических традиций и географического расположения страны. Это ещё раз свидетельствует о

том, що молодь вибирає такі види спорту, які є емоційними, командними, престижними в світі, а також підтверджує результати робочої групи комісії Міжнародного олімпійського комітету.

Ключеві слова: студенти, фізичне виховання, спортивні ігри.

Sotnik O. Analysis of popularization of the sport playing P.E among student young people. The analysis of contingent of students that visit employment after P.E and go in for sports in INSTITUTION of higher learning of Ukraine for the last four years is presented in the article. Marked tendency to the increase of amount of students, that give advantage going in for sports that testifies to the height to popularity of sport activity among student young people. There is an increase of percent of amount of students that engage in sport games and tendency to reduction of amount of student young people to engaging in other types of sport. It is marked that 55% students are elected by sport games: badminton, basket-ball, volley-ball, table tennis, football, fothall, handball, volley-ball a beach, tennis, реґбу, софтбол, water-polo, baseball, stritball, beach football, beach handball, ice-hockey, American football, field hockey. Three of sport games that are popular among student young people, fold volley-ball, football, basket-ball. Popular enough is table tennis. The amount of students that elect volley-ball and basket-ball increases for the last three years. The stable are remained by football, table tennis, handball, реґбу. Popular among the student young people of Ukraine and abroad there are playing types of sport, rating of that depends on historical traditions and geographical location of country. It once again testifies that young people elect such types of sport, that are emotional, command, prestige in the world, and also confirms the results of working group of commission of the International Olympic committee.

Key words: students, P.E, sport games.

Проблема збереження і зміцнення здоров'я студентської молоді набула особливої актуальності. Стан здоров'я студентів має тенденцію до погіршення, а кількість аудиторних годин, що відведені для занять з фізичного виховання у ВНЗ, є недостатньою для забезпечення належного рівня рухової активності. Залучити студентів до систематичних занять фізичними вправами науковці вбачають у підвищенні мотивації з врахуванням інтересу до обраного виду спорту чи рухової діяльності. Оптимізація фізичного виховання студентів шляхом впровадження спортивних технологій у ВНЗ досліджувались у таких напрямках: види фітнесу (М.Л. Барібіна, 2010; О.В. Соколова, 2011; О.Є. Черненко, 2012; Н.В. Петренко, 2016), спортивні ігри (Є.В. Маляр, 2008; Д.В. Бондарев, 2009; Н.В. Бурень, 2010), одноборства (С.Г. Собко, 2008; П.М. Годлевський, 2011), легка атлетика (О.М. Мініна, 2012), атлетична гімнастика (П.М. Гунько, 2008), спортивно-оздоровчий туризм (Ю.С. Константинов, 2009; Н.О. Полька, 2009; І.О. Денисенко, 2014), спортивне орієнтування (С.А. Король, 2016), плавання (Н.В. Глуценко, 2011). Багатьма авторами доведено, що ігрові види спорту підвищують ефективність навчального процесу, сприяють покращенню фізичного стану організму, гармонійному розвитку особистості, розвивають фізичні та розумові якості, а також є доступними, емоційними, видовищними та популярними серед студентської молоді. На практиці спортивних ігор базуються системи фізичної підготовки студентської молоді багатьох країн світу [3,4]. Дослідження Є.І. Маляр, Д.В. Бондарева (футбол), Н.В. Бурень (настільний теніс) вказують на позитивний вплив вирішення оздоровчих та освітніх завдань засобами спортивних ігор. У системі фізичного виховання вищих навчальних закладів спортивні ігри посідають чільне місце. Головне те, що визначає питому вагу спортивних ігор у фізичному вихованні – це їх цінність як комплексного засобу фізичного розвитку і виховання молоді, здорового способу життя, адже здоров'я допомагає людині реалізувати свої плани, успішно розв'язувати життєві завдання та долати труднощі.

Асоціація сприяння міжнародному руху «Спорт для всіх» (TAFISA), яка представляє робочу групу комісії Міжнародного олімпійського комітету, оголосила перелік 20-ти найпопулярніших і наймасовіших видів спорту у світі, що було проведено у 200 країнах. Перше місце в рейтингу посіла легка атлетика, якою займаються 9,6 % населення планети. Друге місце дісталось футболу – 8,4 %, а третє – плаванню (8,1 %). Загалом спортивними іграми займаються 32% людей на всій планеті. Серед інших спортивних ігор баскетбол посідає 6 шостинку (5,7%), волейбол – 7 (5,4%), теніс – 9 (4,9%). Потрібно зазначити про недостатнє висвітлення статистичної інформації в науково-методичній літературі щодо кількості студентів, які займаються спортивними іграми в Україні. Така інформація необхідна для вивчення тенденцій та закономірностей розвитку ігрових видів у ВНЗ, з'ясування шляхів покращення викладання фізичного виховання у ВНЗ та розробки стратегії і конкретних заходів залучення студентів до занять спортивними іграми.

Мета роботи полягає у представленні аналізу відвідування студентів занять з фізичного виховання, зокрема, спортивними іграми. До уваги бралися показники контингенту студентів зі звітів фізичної культури і спорту ВНЗ України (форма 2-ФК).

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для проведення аналізу щодо відвідування занять з фізичного виховання студентами ВНЗ України нами опрацьовувалися статистичні дані звітності, а саме загальна кількість студентів, розподіл їх за медичними групами з 2012 по 2015 навчальні роки. Статистичні дані, наведені в таблиці 1, свідчать про зменшення загальної кількості студентів у вищих навчальних закладах на 209535 осіб (14,43%) . Число студентів, які відвідують заняття з фізичного виховання в основній групі зменшилось на 169551 особу і становить 16,59% в 2014-2015 н.р. у порівнянні з 2012-2013 н.р. Співвідношення студентів-спортсменів до загальної кількості студентів в Україні становить у 2012-2013 н.р. – 9,3%; у 2013-2014 н.р. – 9,8%, у 2014-2015 н.р. – 10,2%, що вказує на збільшення кількості студентів, які цілеспрямовано займаються спортом в цей період та свідчить про зріст популярності спортивної діяльності серед студентської молоді.

Таблиця 1

Контингент студентів, які відвідують заняття з фізичного виховання та займаються спортом станом на 2012-2015 н.р.

Навчальний рік	Загальна к-ть студентів, у ВНЗ	К-ть студентів, які відвідують заняття з фізичного виховання		
		Основна група	Спецмедгрупа	Студенти, які займаються спортом

2012-2013	1451870	1022002	114732	135547
2013-2014	1408736	984629	106823	138609
2014-2015	1242335	852451	104598	126263

Про популярність спортивних ігор серед студентської молоді, свідчить аналіз кількості студентів, які віддають перевагу цим видам спорту. Як видно з таблиці 2 культивуються 20 видів спортивних ігор у ВНЗ і займаються ними більша половина студентів, інша частина припадає на різні види спорту, що на 2014-2015 н.р. становить 106. Відсоток студентів, які віддають перевагу спортивним іграм за всі досліджувані роки є в цілому стабільним. Кількісна характеристика студентів, які займаються спортивними іграми та тенденція до зменшення кількості студентської молоді до занять іншими видами спорту. Нами було поставлено завдання прослідкувати, яким саме видам спортивних ігор віддають перевагу студенти ВНЗ. Аналіз рисунку 2 свідчить, що серед представлених спортивних ігор, студентська молодь обирає наступні види спорту: бадмінтон, баскетбол, волейбол, настільний теніс, футбол, футзал, гандбол, волейбол пляжний, теніс, регбі, софтбол, водне поло, бейсбол, стрітбол, пляжний футбол, пляжний гандбол, хокей з шайбою, американський футбол, хокей на траві. Трійку спортивних ігор, які є популярними серед студентської молоді, складають волейбол (20,6%), футбол (19,9%), баскетбол (19,4%) (таблиця 3). Популярністю також користується настільний теніс (12,8%). Саме ці види спорту є найпопулярнішими серед студентів в Україні як на аматорському, так і професійному рівні.

Таблиця 2

Види спорту, які популярні у ВНЗ серед студентської молоді

Навчальний рік	К-ть студентів, які займаються спортом								
	Кількість студентів, які займаються спортом в Україні	Кількість спортивних ігор	Кількість студентів, що займаються спортивними іграми	Відсоток, %	Кількість інших видів спорту	Кількість студентів, що займаються іншими видами спорту	Відсоток, %	Види спорту для осіб з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату, розумового розвитку	Відсоток, %
2012-2013	135547	20	69359	51,17%	95	66045	48,72%	143	0,11%
2013-2014	138609	20	71172	51,34%	98	67231	48,50%	206	0,16%
2014-2015	126263	20	69092	54,72%	106	56968	45,12%	203	0,16%

Значно менша кількість студентів займається гандболом, бадмінтоном, тенісом, регбі, пляжним волейболом. Невелика кількість займається хокеєм на траві та шайбою, американським футболом, водним поло, пляжним футболом. У 2014-2015 н.р. з'являється у списку спортивних ігор пляжний гандбол і випадає стрітбол.

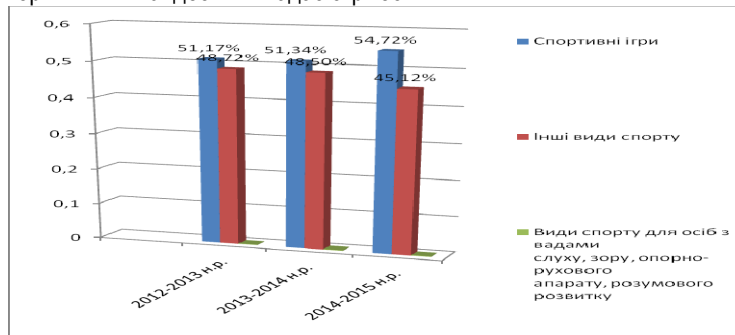

Рис. 1. Кількість студентів, що займаються спортом у ВНЗ

Результати досліджень свідчать про збільшення кількості студентів, які займаються волейболом (1,8%), баскетболом (6,6%). Стабільними за кількістю наповнення груп спортивними іграми залишаються футбол, настільний теніс, гандбол, регбі. Зменшується інтерес у студентів до занять з бадмінтону (42,5%), тенісу (30,8%).

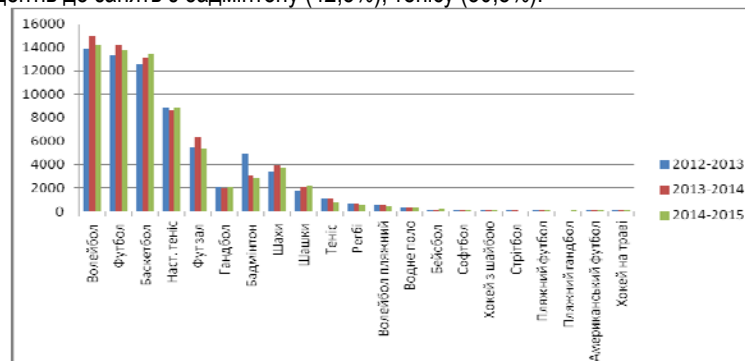

Рис. 2. Види спортивних ігор, якими займаються студенти ВНЗ

Незначна кількість займається американським футболом, хокеєм на траві. Слід відзначити, що до складу спортивних ігор відносять шахи, шашки, де достатньо велика кількість студентів віддає перевагу цим виду спорту і показники мають тенденцію до зростання.

Таблиця 3

Види спортивних ігор, якими займаються студенти у ВНЗ

Навчальний рік	Волейбол	Футбол	Баскетбол	Наст. теніс	Футзал	Гандбол	Бадмінтон	Шахи	Шашки	Теніс	Регбі	Волейбол пляжний	Водне поло	Софтбол	Хокей з шайбою	Стрітбол	Пляжний футбол	Пляжний гандбол	Американський футбол	Хокей на траві
2012-2013	13944	13293	12520	8851	5514	2033	4961	3442	1773	1101	667	523	345	62	87	14	43	0	18	52
2013-2014	14979	14200	13143	8575	6315	1955	3028	3891	2049	1131	654	607	320	72	71	47	26	0	20	32
2014-2015	14206	13738	13404	8860	5351	2036	2852	3738	2243	762	603	439	341	16	34	0	130	36	15	32

Найбільш ефективною формою організації занять зі спортивних ігор є створення спеціалізованих груп. Оскільки робота спортивних секцій стала однією з основних форм організації фізичного виховання у вищій школі, то особливої уваги заслуговують питання планування навчального навантаження, визначення об'єму і змісту навчального матеріалу, а також методики навчання. На жаль, ще не вироблено єдиного підходу до навчання студентів спортивним іграм. В одних ВНЗ у відведений на навчання спортивним іграм час намагаються ознайомити студентів з основами гри для подальшої участі в масових університетських змаганнях, в інших – вивчення елементів спортивних ігор використовується для підвищення фізичної підготовленості студентів, навчання новим руховим діям.

Наявність спортивних секцій у вищих навчальних закладах залежить від популярності виду спорту в регіоні, країні, а також у світі, підготовки спортсменів для участі у Всесвітніх універсіадах, наявністю матеріально-технічної бази і тренерських кадрів. Це питання потребує подальшого вивчення, так як не завжди у ВУЗах є спортивні секції, якими б хотів займатися студент. Постає питання вивчення інтересу до видів рухової діяльності серед студентів, що дасть поштовх до збільшення їхньої мотивації до занять спортом. Недостатньо також висвітлені в науковій літературі статистичні дані щодо відвідування студентами різних видів спорту в залежності від географічного розташування та традицій навчального закладу.

Для порівняння популярності видів спорту серед студентів інших країн нами були обрані США, Англія, Австралія, Швеція, Чехія, Канади та азіатських країн. Історично у США особливо розвинуті командні ігри з м'ячем і в трійку популярних серед молоді видів спорту входять футбол, бейсбол і баскетбол. В окремих штатах США серед студентів популярні зимові види спорту, а також зростає кількість студенток, які обирають для занять спортом волейбол, теніс. В цій країні популярні спорт і образ спортсмена, тому фізичні дані і спортивні досягнення мають суттєвий вплив на репутацію і соціальне положення спортсмена. Серед британських студентів історично популярними є футбол і крикет, а в привілейованих навчальних закладах сьогодні, як і сто років назад, грають у гольф, кінне поло і теніс.

Студенти Австралії займаються серфінгом, плаванням, дайвінгом, водним поло. Також розвинуті і популярні теніс, пляжний волейбол і гольф. Зимові види спорту, а саме, хокей, сноуборд, лижний і ковзанярський спорт популярні серед студентської молоді Швеції, Чехії і Канади. Серед студентів країн Азії сьогодні дуже популярні теніс і бадмінтон. Чимало студентів займаються гімнастикою і легкою атлетикою на любительському рівні.

В Малайзії лідирує бадмінтон, крім того молодь обирає баскетбол, футбол, хокей на траві і марафонський біг.

Популярними серед студентської молоді України та за кордоном залишаються ігрові види спорту, рейтинг яких залежить від історичних традицій та географічного розташування країни. Це ще раз свідчить про те, що молодь обирає такі види спорту, які є емоційними, командними, видовищними, престижними у світі, а також підтверджує результати робочої групи комісії Міжнародного олімпійського комітету. Для поширення популяризації ігрових видів спорту потрібно впроваджувати як традиційні, так і новітні технології. Зокрема, ігрові види спорту є видовищними, які в свою чергу залежать від змагальної діяльності. Зі збільшенням кількості змагань зростає зацікавленість студентів і бажання оволодіти техніко-тактичною майстерністю до цього виду спорту, а у подальшому і прийняти участь у змаганнях.

ВИСНОВКИ. Отже результати досліджень свідчать, що спорт посідає чільне місце у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладах. Зменшення загальної кількості студентів у ВНЗ за період з 2012 по 2015 н.р. не вплинула на кількість студентів, які займаються спортом, і більшість з них віддає перевагу спортивним іграм. Серед спортивних ігор у студентської молоді користуються популярністю волейбол, футбол, баскетбол, настільний теніс. Спостерігається тенденція до збільшення кількості студентів, що займаються волейболом і баскетболом. Наповнюваність спортивних секцій студентами, наявність спортивних команд з ігрових видів спорту залежить від організаційної діяльності кафедри, керівництва вузу, професійної майстерності викладачів. Для поширення популяризації спортивних ігор у вищих навчальних закладах необхідно впроваджувати спортивний менеджмент, рекламну політику з метою залучення та ефективного використання спонсорських засобів. Результати досліджень свідчать, що молодь України і за кордоном обирають спортивні ігри. У подальшому плануємо з'ясувати підстави зростання популярності спортивних ігор серед студентів ВНЗ, зокрема, волейболу, футболу і баскетболу в різних ВУЗах України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарев Д. В. Фізичне вдосконалення студентів технічних вищих навчальних закладів засобами футболу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 / Д. В. Бондарев. – Л., 2009. – 20 с.
2. Гунько П. М. Методика навчання студентів застосовувати силові навантаження в процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 / П. М. Гунько. – К., 2008. – 22 с.
3. Сотник О.В. Спортивні ігри у фізичному вихованні студентської молоді / О.В. Сотник, Б.Д. Зубрицький, О.В. Сініцина // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – Випуск 9(50)14. – С. 131–135.

4. <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/55>
5. Faidevych V. The level of physical preparedness of students of higher educational institutions as a prerequisite of modular training / V. Faidevych // Journal of education, Health and Sport : formerly Jour of Health Sciences. – Vol. 5. – No 6. – 2015. – S. 87–94.
6. Hill M. In pursuit of excellence : student guide to sports development / Michael Hill. – London ; New York : Routledge, 2007. – VIII, 124 p. – (Student sport studies).

Стасюк Р.М., Грїб Т.О.
Сумський національний аграрний університет

МОДЕЛЬ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ, ЯК КОМПОНЕНТА АДАПТАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ

У роботі розкрита, за допомогою анкетування, модель морально-вольових якостей особистості студентів, як компонента адаптаційного механізму, на основі взаємодії між викладачем і студентом. Структура мотивів студента, що формується в період навчання, є стержнем особистості майбутнього фахівця. Отже, розвиток позитивних навчальних мотивів – невід'ємна складова адаптаційного механізму. Для ефективної практичної роботи в цьому напрямку потрібне ґрунтовне вивчення закономірностей розвитку адаптивних компонентів.

Ключові слова: студент, викладач, модель, мотивація, фізичне виховання.

Стасюк Р.Н., Грїб Т.А. Модель личности студента, как компонент адаптационного механизма. В работе раскрыта, с помощью анкетирования, модель морально-волевых качеств студентов, как компонента адаптационного механизма, на основе взаимодействия между студентом и преподавателем. Структура мотивов студента, формируется в период обучения, является стержнем личности будущего специалиста. Итак, развитие положительных учебных мотивов - неотъемлемая составляющая адаптационного механизма. Для эффективной практической работы в этом направлении нужно основательное изучение закономерностей развития адаптивных компонентов.

Ключевые слова: студент, преподаватель, модуль, мотивация, физическое воспитание.

Stasiuk R., Gryb T. Model of personality of student, as component of adaptation mechanism. The model of morally-volitional qualities of students, as component of adaptation mechanism, is in-process exposed, by means of questionnaire, on the basis of cooperation between a student and teacher. Structure of reasons of student, formed in the period of educating, is the bar of personality of future specialist. So, development of positive educational reasons is an inalienable constituent of adaptation mechanism. For effective practical work the sound study of conformities to law of development of adaptive components is needed in this direction. Expediently systematic to conduct diagnosing of students of present reasons. Such work the counsels of academic groups, dean's office, psychological service of establishment, must preferably conduct, using a questionnaire, conversations and special tests for this purpose. The mechanism of forming of educational motivation is making of single structure of aims of educational activity. For this reason a large role is played by the timely and systematic forming by the teachers of aims of educating, students must accept and point the activity at their achievement. The Motivational-valued relation expresses internal position of personality that stipulates the certain structure of her attitude toward reality, to wider public, to itself and the psychologically executed evaluation judgment. Attitudes toward the values of physical culture will acquire positive motivation on condition of transformation of the external stimulant affecting personality of student, in internal incentive forces as method of "appropriation" of soul values mine-out humanity in the field of physical coolieturns.

Key words: student, teacher, module, motivation, P.E.

Постановка проблеми. Розглядаючи перший компонент зв'язки – модель особистості студента, необхідно відзначити, що ця модель має відображати соціальне замовлення, соціальну потребу у вихованій людині [4]. Причому, необхідно відзначити, що раніше соціальне замовлення діяло у формі соціального наказу й було одним для всіх освітньо-виховних установ. Сьогодні вища школа сама визначає соціальне замовлення, виходячи з безлічі умов та обставин, й тим самим приймає відповідальність за місію виховання, вивчивши соціальне замовлення як сукупність вимог до того типу й характеру особистості, що має бути реалізований з позицій суспільства, родини й самого студента. Причому, ці вимоги суперечливі, й усунути ці протиріччя є метою проведеного дослідження [1]. Метою фізичного виховання у вузах є підготовка всебічно розвинених спеціалістів, використовувати та впроваджувати фізичну культуру та спорт в умовах майбутньої виробничої діяльності. Реалізація цієї мети є необхідною з позицій нових вимог, наданих до вищої школи. Адже багато студентів в майбутньому займуть важливі позиції на виробництві, і від того, який запас теоретичних і практичних фізкультурних умінь та навичок вони отримують за період навчання у вузі, залежить їх особиста участь у заняттях та пропаганді фізкультурно-спортивного життя, творча активність, та здоровий побут.

Зв'язок роботи з науковими програмами. Дослідження виконано згідно плану наукових робіт кафедри фізичного виховання Сумського національного аграрного університету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи теоретичну літературу, ми обрали перелік морально-вольових якостей, вивчення ціннісного ставлення до яких й буде надалі розглянуто. Це сміливість, цілеспрямованість, повага, чесність, дисциплінованість, самостійність, ініціативність, стійкість, наполегливість, взаємодопомога, доброзичливість, дружба, завзятість, акуратність, організованість, порядність. Ми згодні з визначенням що "фізичне виховання, як навчальна дисципліна передбачає оволодіння студентами певної системи знань, навчання рухам і розвитку фізичних якостей, оволодіння професійно значимими знаннями, якостями, вміннями і навичками, створення установ до активного нахилу студентів до фізичної культури і спорту, включення у процес фізичного самовиховання і самовдосконалення" [3]. Тому варто зупинитися на факторах, які визначають цілеспрямовану фізичну підготовленість студентської молоді, як детермінанту адаптаційного механізму.